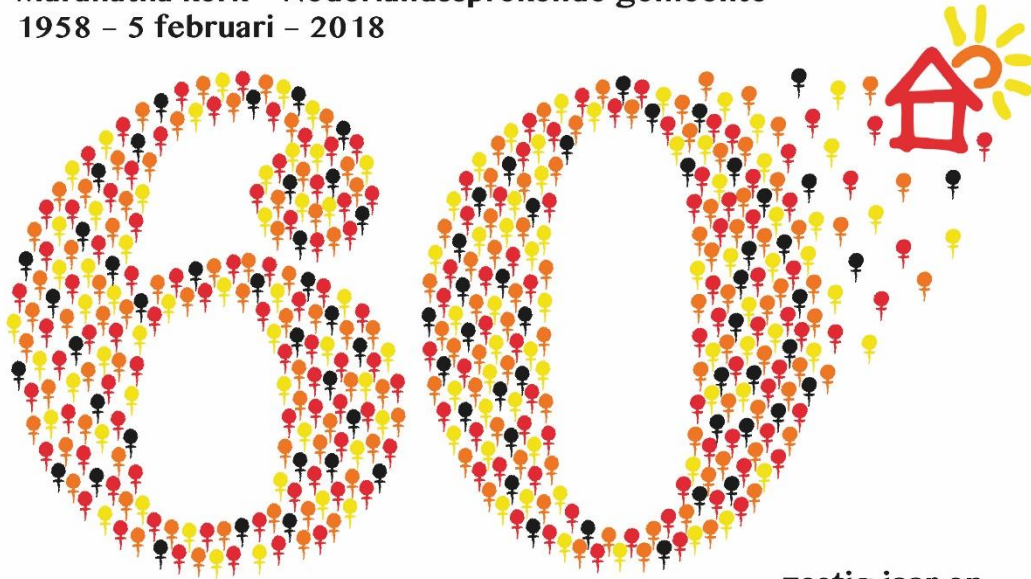

Maranatha kerk – Nederlandsprekende gemeente
1958 – 5 februari – 2018

zestig jaar en ...
eigenwijs de liefde van Christus rond Johannesburg doorgeven

Maranatha Mare

Mei 2018

Jaargang 45 No 4

By die poskantoor as nuusblad geregistreer

Pinkstergedicht

Van steen waren wij
niet te tillen
bevangen door de kou ...
Vuur raakte ons aan
wij stonden op
warmte werd ons deel.

Onze mond was vergrendeld
onverstaanbaar
gevangen in angst ...
Wind brak ons open
wij leerden spreken
woorden van verlangen.

Van ijzer waren wij
onbuigzaam
niet te bereiken ...
Liefde, in haar smeltoven
werden wij herboren
tot elkaars nabijheid.

Auteur: onbekend

<http://www.kapucijnen.com/meditatie/gedichten/pinksteren.html>

Bonte Buurkerk

Het is een bont gezelschap, het buurtkerkje waar Karlien deel van uitmaakt. Soms verzucht ze: 'Naasten liefhebben is zoveel makkelijker als ze ietsje meer op mij zouden lijken...'

In de wijk waar ik woon staat een treurig buurthuis. Aan de buitenkant bladdert de verf eraf en binnen ligt een versleten linoleumvloer. Het oude gymzaaltje dat aan het buurthuis vastzit, is op zondagmiddag onze kerkzaal. Het altaar is een knalroze, rubberachtig tafeltje uit de kinderlijn van de bekende Zweedse meubelgigant. Soms ligt er een kleed overheen, maar meestal niet. Sinds kort staat er ook een vaasje op het tafeltje. Daar wordt, bij wijze van bloemstuk, vlak voor de viering nog snel een tak of bosje paardenbloemen ingestopt. De gave van het bloemschikken heeft zich binnen onze groep nog niet geopenbaard.

Deel van deze groep zijn, is pijnlijk confronterend.

Zo wit en homogeen als de kerk van mijn jeugd was, zo bont en gemixt is deze buurtkerk. Vluchtelingen uit Iran, Syrië en Eritrea, een Marokkaanse man zonder status, een paar Hollandse Frans Bauer-fans, een Chinese alleenstaande moeder. Sommigen zijn net tot geloof gekomen, anderen zijn opgegroeid in een streng-gereformeerde traditie. Onze gemeenschappelijke deler? We wonen allemaal in dezelfde wijk. En we geloven (bijna) allemaal dat Jezus een goed verhaal heeft.

Deel zijn van deze groep is schitterend. En vermoeiend. En pijnlijk confronterend. Schitterend, omdat ik van heel dichtbij mensen zie veranderen. Ik zie dingen gebeuren waarvan ik dacht dat het niet meer kon in deze tijd. In dit deel van de wereld. Ik zie hoe iemand zonder familie een nieuw thuis vindt. Ik zie hoe iemand die tot voor kort weinig met vluchtelingen ophad, nu getroost wordt door een vrouw zonder verblijfsstatus. Ik zie hoe een lamme en een blinde (letterlijk!) naast elkaar zitten en zachtjes mee hummen met een lied dat ze niet kennen. Een lied over welkom zijn in Gods huis.

Al die momenten ontroeren me. En toch... Ik zit regelmatig met samengeknepen billen op een van de vaalblauwe stoelen in het gymzaaltje. Omdat er tijdens het gebed alweer een telefoon afgaat. Omdat de vertaler niet op een woord kan komen ('Wat is een rank?' *'It's like a branch!'* Wat is een *branch?*). Omdat de blinde man, die iemand ooit op straat tegenkwam en sindsdien bijna wekelijks komt, altijd net te lang je schouder vasthoudt. Omdat sommige mensen het geen probleem vinden om tijdens een preek te laten weten dat ze het ergens niet mee eens zijn ('Mozes vermoordde een Egyptenaar, sloeg op de vlucht en...' *'Niet waar! Dat staat niet in de Bijbel!'* 'Ja, het staat er echt' *Ik geloof het niet!*). Zucht.

Na afloop van de viering eten we samen. Elke week. Omdat dat was wat Jezus ook deed. Omdat dat is wat een familie doet. Alleen: in tegenstelling tot Jezus'

tafelgenoten zijn wij niet allemaal met dezelfde smaken opgegroeid. Wanneer de Iraniërs koken, lijkt zout soms het meest prominente ingrediënt. Terwijl de Nederlanders aan tafel liters water naar binnen kloppen, strooien de koks voor de zekerheid nog een half kopje extra over hun bord. Andersom is het natuurlijk niet veel beter: soep is voor geen enkele buitenlander een volwaardige maaltijd, ook niet als dat er expliciet bij wordt gezegd ('vanavond eten we een *maaltijdsoep!*').

Deel zijn van dit buurtkerkje, dit gehandicapte lichaam van Christus, confronteert mij met mijn eigen ongeduld, snelle oordeel, arrogantie en ziekelijke behoefte aan controle. Naasten liefhebben is zoveel makkelijker als die naasten ietsje meer op mij zouden lijken. Of als die naasten op iets meer afstand zouden staan. Of het liefst allebei.

Maar ik krijg niet waar ik om vraag. Ik krijg wat ik nodig heb. Tenminste, daar lijkt het op. Ik krijg een tafel gevuld met mensen. Sommigen stinken. Anderen praten aan één stuk door. De volgende praat helemaal niet. De een eet met open mond en de ander slurpt zijn gloeiendhete thee met een ongelooflijk volume naar binnen.

Ik krijg zicht op die stapel balken in mijn eigen oog. Ik besef opnieuw, of misschien wel voor het eerst, dat ik genade nodig heb. In contact met mensen die in niks op mij lijken en zich niet sociaalwenselijk gedragen, heb ik nog een lange weg te gaan hebt. Maar ik ben ervan overtuigd dat deze gemeenschap, in dit lelijke buurthuis, de plek is waar ik zijn moet. En ik geloof dat ik het eigenlijk ook niet anders zou willen.

Karliën van den Brink

<https://lazarus.nl/2017/10/buurtkerkje/#gs.455WnXA>

Karliën is een van de bloggers die schrijft voor Lazarus.nl: een online progressief Christelijk platform van de EO dat dagelijks probeert te zoeken naar nieuwe woorden en vormen van geloofsinspiratie.

Bedankje

Heel veel dank voor de prachtige bos Paaszondag bloemen die ik mee naar huis mocht nemen. Ze staan zo mooi op m'n tafeltje in de zitkamer. Ik was er van verbijsterd Zondag, want ik had niet verstaan dat Yolanda had gezegd dat de helft van de bloemen voor mij waren en ik heb dit niet verdiend. Nogmaals heel veel bedankt.

Groeten,

Loes

Johan Marie (Joop) Lensink

27 Juli 1936 (Glanerbrug) – 30 Maart 2018 (Johannesburg)

Op Goede Vrijdag 30 maart is overleden vorige predikant en vriend van de gemeente: Ds. Joop Lensink. Zijn uitvaartdienst vond plaats op 6 april 2018 in de Maranatha Kerk met Ds. Yolanda Dreyer en Ds. Howard du Toit.

Wij zijn samen met Wil en familie dankbaar voor een vol en vruchtbaar leven en dragen in gedachten en gebeden op Wil en Johann, Luke, Bouwien, Annemariëk en partners en kleinkinderen.

Our Dad, Uncle, Husband, Mentor, Friend and larger than life, Johan Marie Lensink

Our library of knowledge, wisdom and many fascinating adventures.

Mijn vader had een verzoek.

In zijn leven heeft hij heel veel begrafenisdiensten meegemaakt en geleidt en het was hem allemaal maar te treurig en triest. Voor zijn eigen dienst wilde hij dat het niet zo zal zijn. Dus, laten we de goede en vrolijke dingen onthouden van wat deel was van Joop Lensink.

Due to us having some distinguished guests from elsewhere I will continue in English as not everyone will understand Dutch. I am sure you will appreciate that.

I cannot begin to express my pride and admiration for my father who was my hero, mentor and friend.

Unfortunately, time does not allow me to mention all of the highlights that came to be part of my dad's life and I will try and concentrate on the most memorable ones. Otherwise we would be sitting here still tomorrow...

Dad was an energetic person, uncompromising in his faith and beliefs, even when that was at his own expense. Dad was larger than life: what you see is what you get, except, he was ten times more!

I fondly remember all the times when we were always doing something fun on most weekends or when mom would prepare a picnic basket and we would pack our bags and go swimming, Hennops River being a regular place. Dad absolutely loved swimming.

Dad had many angels looking after him, he was like a cat with nine lives, and I think he must have 'stolen' another cat's nine lives as well to help him in his life full of adventures.

I have never heard my father say anything bad or ugly about anyone and I have never heard him use foul language. Actually no... he once did use a tainted word... in Holland...during a sermon.. but I am not going to repeat that here.

Dad had a saying and I would like you all to say that after me: Oh heden! So, when I now mention a new emigration and adventure I want you all to exclaim together: Oh heden!

Dad was born as the youngest son of four sons to Opa and Oma Lensink on the 27th of July 1936 in Glanerbrug, Holland.

The early days were dark and dangerous: it was wartime in Europe.

Adventure was high on the agenda of the 4 young sons and when Opa and Oma didn't look they would sneak away and could be found on the rooftop checking the night sky light up with bombs and other tools of warfare or they would be running around when they should have been safely indoors. He survived being run over by a bus as well as accidentally getting in the way of an axe that struck him square on his head, the scars still being visible to this day. The angels were definitely looking after him.

Dad's sense of adventure was truly born and well on its way.

Dad went to school in Holland in Utrecht and followed his brother, Oom Ad's advice to come to South Africa to stay with him where he and Tante Ton had made their home. This was Dad's 1st emigration: Kempton Park was to become his home and already early on, dad would get on his bicycle and spread the Gospel in neighbouring Tembisa and Kaalfontein. A school with many pupils

came to be thanks to dad's efforts. It was to be the real start of his outreach to his fellow human beings.

During this time, he had to rewrite his matric so that he could start his theological studies. Dad felt it set him back in life and he was not pleased but, in the end, he did what he had to do.

In 1958 dad's adventurous nature got him a position in Venda, working under Nico Smith who was to become a lifelong friend. This, dad called his 2nd emigration.

Dad ended up working the local telephone network and found himself quite important as he was the one pulling the strings so to speak, and then was quickly pushed into managing the taking of x-ray pictures in the local clinic. I think he did a crash course of one night and he ended up doing a good job. Dad also travelled into the countryside usually by horse (he called it a lame old thing that did not understand Dad's quick pace of adventure). Oh, and there was a Dodge, a 1938 model with dodgy features like headlights that beamed at an angle and caused dad to attempt what could be the first 4x4 shortcut through the bush.....it took 30 of the strongest men from the local communities to get that Dodge back on the road. I don't think he used that car a lot after that...

Dad studied at Tukkies (University Pretoria) and got his degree.

In 1964 dad continued his studies at the Vrye Universiteit in Amsterdam.

A favourite uncle thought it wise to let him know that he must go check the house where dad's mother (Oma Lensink), used to live and where her father was the minister. Dad being curious ended up at the front door of a very intimidating house: Opa and Oma Goede had 7 children, mom being the eldest.

Fortunately, things worked out and a long and happy relationship started that lasted over 53 years. I am pleased and grateful for mom and dad to have been able to celebrate their 53 years of marriage in February this year.

Oh, and how does dad impress his new to become in-laws: he brings 'take aways' being 2 live chickens and then he promptly goes to show off his slaughtering skills acquired in Africa in a prim and proper Dutch house.... Oma Goede was not impressed.

In 1964 mom and dad were married and set off on a honeymoon that lasted 13 years. 13 being a lucky number.

This was dad's 3rd emigration: mom and dad travelled by ship to South Africa from where the real adventure started: Zambia! It was just after independence with a lot of chaos around but that did not stop my folks. My parents had 9 wonderful and exiting years with 'adventurous' being a mild term. 4 kids were born and our adopted brother, Ian was taken in.

Dad was deported twice, found his way back every time and in that time christened over 2000 people (40% being adult). The 60,000 plus members of the

church have since grown to over 1 million and I am proud to say dad was there at the beginning.

Dad also preached for the white communities, we lived in various places in the Copperbelt: houses and church halls being our homes in places like Kabwe, Chingola and Lusaka. Mom played the organ whilst dad's lead the sermon. A win-win situation I would say. My boet and I were also adventurous and not always in line with dad's strict outlook...I understand he was actually quite strict and fairly conservative at the time. On one occasion it so happened that dad stopped mid sermon after seeing two pairs of tiny hands hanging on to the pulpit with grinning little eyes peering over and watching him. That was my boet and me. Dad's words rang through the church: 'sal die orrelis asseblief haar kinders kom verwyder!' ... Needless to say, we were taken away and the service had to do without the organist being mom.

Time moved on and the next adventure was on us: in 1974 Johannesburg called and this was Dad's 4th emigration: NG Sendingkerk Johanneburg, here Dad did missionary work and also led in sermons in some white congregations.

In downtown Joburg Dad also found what can only be called hell: migrant labour where thousands of black men were living in bad conditions with no support from government or church. Dad promptly made it his mission to start visiting these men and spreading the good word in the various hostels and backyards: around 120,000 men lived in the area, women were not allowed in the hostels. On one occasion dad brought along a female journalist, Rykie Van Reenen from Rapport, dressed up as a male. It was a dangerous move and one can only imagine what could have happened had they been found out. Fortunately, it went well and the situation in the hostels could be made public.

Of course this all did not fall well with the then government and dad was nearly taken out. Dad's health was severely compromised. He had a serious accident and very nearly did not make it. After being in a coma for a couple of days he greeted mom in Zulu (he had mastered to speak 7 languages over the years). I can only imagine the confusion for mom.

Dad had to learn to read and write again. It is also testimony to his determination and strong will that he managed to finish his doctor's degree in Theology, dealing with migrant labour, just a year later.

After falling out with the government and not getting any support from the church the adventure in Johannesburg came to an end.

Enter Holland: 1979, a small town called Zuidwolde in the province Drenthe: Dad's 5th Emigration and yet another adventure. We had to learn to speak Kaaskop (Dutch) and live according to Dutch standards.... Say no more..... We still speak Kaaskop at home with each other.

To this day the support from Holland has helped Dad in his various projects, Stichting Comitee Soweto being a very well-known name to us. We stayed nearly 5 years in Holland but Dad's sense of adventure and Africa called.

The 6th emigration took us all back to Johannesburg in 1984: the Dutch speaking Hervormde Kerk. The Maranatha Gemeente. It's quite fitting that we are here today.

Dad had one condition and that condition was granted by the congregation: he would not subject himself to the church rule that barred non-whites to church. Dad was a lone figure: of the over 300 ministers at the big annual church meetings he was the only one who was a missionary as well as a member of a black church! Dad had an uphill struggle.

Due to the Hervormde Kerk enforcing its controversial rules down and to congregational level, dad could no longer live with this and his conscience, and at the end of 1992 left the church.

Dad kept himself busy, he had to! He became a tour guide and qualified to lead tours over the whole of SA. A lot of contacts were made in this period and on these tours and many tourists started supporting Dad's missions.

A school saw the light: The Beyers Naude School in Braamfontein, it moved to the old Damelin College building in central Joburg later on.

Stichting Comitee was busy as well: In Jeppes Town the Langlaagte Church was purchased.

This became a central place: a network for church and social organisations in Johannesburg and Soweto. A crèche looking after the neediest is there and adult education also takes place. Up to 3 denominations have their church services there, sometimes all at the same time

Lastly, mid 2017 we received the notice: the final emigration process had started which ended with Dad taking up his position in the afterlife around 21h00 on Good Friday, the 30th of March 2018. It was full moon; the way ahead was clear.

We are immensely proud of you dad, you are a true superhero to all of us!

You left huge shoes to fill and an everlasting memory of goodness that we will cherish forever.

Mom will be in good hands and we will make sure of that.

HET GA JE GOED MIJN LIEVE VADER, JE STRIJD IS VOORBIJ.

RUST NU IN VREDE.

LOVE YA LOTS! Bye

Johann Lensink

Veel gestelde vragen over The Passion 2018 in De Bijlmer

De achtste editie van The Passion werd op donderdag 29 maart 2018 opgevoerd in De Bijlmer (Amsterdam Zuidoost) en werd live uitgezonden.

The Passion vertelt tijdens een groots en uniek muziekevenement over het lijden, sterven en de opstanding van Jezus. Bekende artiesten steken dit eeuwenoude verhaal in een nieuw jasje aan de hand van hedendaagse Nederlandse popnummers. Net als voorgaande jaren trekt er een processie met duizend mensen en een groot verlicht kruis door de straten op weg naar het hoofdpodium.

Wat is The Passion?

The Passion is een hervertelling van de laatste uren van het leven van Jezus in de vorm van een groot muzikaal evenement. Het doel is om het grote publiek op een eigentijdse manier kennis te laten maken met het verhaal van Jezus Christus. Het evenement is daarom via televisie en internet live te volgen. De EO en KRO-NCRV brengen op Witte Donderdag 29 maart het verhaal van The Passion live om 20.35 uur op NPO 1. Via internet, Twitter en Facebook is het evenement te volgen.

Welke organisaties werken er mee aan de The Passion?

The Passion is een samenwerking tussen de omroepen EO en KRO-NCRV en de gemeente Amsterdam. The Passion wordt geproduceerd door Eye2Eye Media. Daarnaast dragen de volgende partners bij aan The Passion 2018: Kansfonds, Tear, Leger des Heils, Verus, Protestantse Kerk Nederland en Protestantse Kerk Amsterdam.

Wie heeft The Passion bedacht?

The Passion is eerder door de BBC uitgezonden, vanuit Manchester. Hiervoor werkte men samen met the Church of Engeland. Eye2Eye Media produceert de Nederlandse editie van dit evenement voor de EO en KRO-NCRV.

Waarom wordt The Passion gemaakt?

De EO en KRO-NCRV vinden het van groot belang dat mensen in Nederland het Paasverhaal leren kennen. The Passion is bij uitstek geschikt om een breed niet-christelijk publiek te bereiken met het lijdensverhaal van Jezus.

Waarom is The Passion dit jaar in De Bijlmer?

De Bijlmer, dat in 2018 vijftig jaar bestaat, is in al zijn veelzijdigheid bij uitstek geschikt om als decor te dienen voor de eigentijdse muzikale vertolking van het verhaal over het lijden en sterven van Jezus. Een rauw, maar troostrijk verhaal tegen de achtergrond van een wijk die bekend is met verdriet en tegenslag, maar ook met wederopbouw en veerkracht.

Waarom is The Passion nooit in het zuiden van het land?

Dat is geen bewust beleid. Het zou zomaar kunnen dat The Passion in 2019 in één van de mooie zuidelijke steden plaatsvindt.

Waarom is er gekozen voor Nederlandstalige popmuziek en geen christelijke songs?

Er is gekozen voor Nederlandstalige popmuziek, omdat dit herkenbaar is voor het Nederlandse publiek. Door The Passion zal men de Nederlandstalige liederen in een heel nieuwe context beleven. Het paasverhaal komt op deze manier dichterbij. De teksten zijn met een ander doel geschreven, maar in deze context krijgen ze toch een specifieke lading.

Hoe kiezen jullie de artiesten?

De artiesten hoeven niet per se gelovig te zijn om aan The Passion deel te nemen. Wel wordt gevraagd of de artiest zich kan identificeren met het verhaal en hun rol. Het is de bedoeling dat de artiesten een breed publiek aanspreken en het verhaal van The Passion kunnen overdragen. Dit wil overigens niet zeggen dat alle artiesten ongelovig zijn. Er zijn artiesten bij die overtuigd christen zijn.

Wat is het adres van waar het plaatsvindt?

The Passion zal plaatsvinden op evenementenlocatie ArenaPark. Het is gelegen aan de Arena Boulevard in Amsterdam Zuidoost, naast de AFAS Live.

Wat zijn de begin- en eindtijden?

The Passion zal beginnen om 20.30 uur en duren tot ongeveer 22:00 uur.

<https://www.thepassion.nl/veelgestelde-vragen/>

The Passion raakt gevoelige snaar in de Bijlmer

Muzikale paasvertelling boeide ruim 3,1 miljoen kijkers

De achtste editie van The Passion heeft gisteren een gevoelige snaar geraakt in de Bijlmer. En niet alleen bij de inwoners van Amsterdam Zuidoost, maar ook bij de ruim 3,1 miljoen kijkers die het muzikale paas-evenement thuis live via televisie volgden. Op social media werd massaal gereageerd op de paasvertelling die dit jaar werd gepresenteerd door Noraly Beyer.

Het aanwezige publiek reageerde hoorbaar enthousiast toen Noraly de conclusie trok dat de Bijlmer alsnog de stad van de toekomst is geworden. En niet in de laatste plaats vanwege het succesvol samenleven van mensen met zulke verschillende achtergronden. Het thema 'Ik zie jou' werd door de cast en het Bijlmer-koor op indrukwekkende wijze vertolkt.

Stadsdeelvoorzitter Muriel Dalgliesh over het muzikale paas-evenement in haar stadsdeel: "We waren een super trotse gastheer van deze editie van The Passion. Dit evenement paste ons als een jas en was echt een feest van verbinding. Verbinding tussen zo'n 130 culturen en iedereen genoot. Ik heb veel waardering voor alle organisaties en vrijwilligers die dit mogelijk hebben gemaakt."

In aanloop naar The Passion 2018 waren het onder andere de diverse kerken in Zuidoost die de handen ineen wisten te slaan. Coen van Loon, pastor bij de Hofkerk in Amsterdam en betrokken bij het samenbrengen van kerken in Zuidoost, zegt: "Mensen die elkaar niet eerder ontmoet hadden sloegen de handen ineen en werkten dag en nacht samen om activiteiten tot stand te brengen. Zo werden de kerken van Zuidoost op allerlei manieren zichtbaar de afgelopen periode. The Passion heeft een geweldige boost gegeven!"

Anders dan voorgaande jaren, werd het achtergrondkoor dit keer gevormd door lokaal talent. Door middel van audities werden ongeveer 40 mensen die wonen, werken of kerken in de Bijlmer geselecteerd voor een plek in het swingende gezelschap. De processie waarbij zich zo'n 1.000 mensen aansloten vertrok dit jaar vanaf het Bijlmermonument bij 'De boom die alles zag'. Kijkers die vanuit huis wilden meelopen, konden zich aansluiten bij de digitale processie die ongeveer 85.000 deelnemers trok.

The Passion is een eigentijdse muzikale vertolking van het verhaal over het lijden en sterven van Jezus en werd gisteravond live uitgezonden bij EO en KRO-NCRV. De cast van 2018 bestond uit onder anderen Tommie Christiaan (Jezus), Glennis Grace (Maria), Jeangu Macrooy (Judas), Brainpower/Gertjan Mulder (Petrus), Arjan Ederveen (Pilatus), Bert van Leeuwen (verslaggever) en Noraly Beyer (verteller).

The Passion is een samenwerking van de omroepen EO en KRO-NCRV en wordt jaarlijks geproduceerd door Eye2Eye Media. De Bijlmer-editie van 2018 werd mede mogelijk gemaakt door Amsterdam Zuidoost, Kansfonds, Tear, Leger des Heils, Verus, Protestantse Kerk Nederland en de Protestantse Kerk Amsterdam.

<https://www.thepassion.nl/artikel/2018/03/the-passion-raakt-gevoelige-snaar-in-de-bijlmer/>

De Boom die alles zag

(De processie voor The Passion - de stoet met mensen die het kruis dragen, startte bij 'De Boom die alles zag')

Het is 18.36 's avonds als op 4 oktober 1992 een 747- vrachtvliegtuig van de Israëlische vliegtuigmaatschappij de flats Klein-Kruitberg en Groeneveen doorboort. 39 bewoners en vier bemanningsleden komen om het leven en ruim 100 appartementen worden vernield.

Rondom een boom die de ramp heeft overleefd is een herdenkingsplek ontstaan. Nog steeds is de boom het hart van het monument dat nu is omlijst door herdenkingsteksten en de namen van de slachtoffers.

Rond de boom is een mozaïektaapijt gemaakt van stoeptegels. Vlakbij de plek werd een werkplaats ingericht waar betrokkenen en nabestaanden mozaïektegels konden maken om zo afscheid te nemen en herinneringen te verwerken. De tegels zijn niet bedoeld om overheen te lopen, maar om bij stil te staan.

<https://verawandelt.wordpress.com/2016/01/08/de-boom-die-alles-zag/>

Het verhaal van tweeduizend mozaïeken

Dan loopt het meisje langzaam over de trottoirtegels rondom 'de boom die alles zag', de plek waar na de ramp nabestaanden en bewoners bijeenkwamen om de 43 slachtoffers te herdenken. De tegels zijn bewerkt met mozaïeken. Tweeduizend mensen hebben met scherfjes, stukjes aardewerk en persoonlijke spulletjes kleine monumentjes gemaakt, die nu als een veelkleurig tapijt rondom de boom liggen.

Zelf heeft ze er ook een gemaakt. “Een ster met rode en gele stralen. Aan de ene kant van de ster zijn wij, aan de andere kant zijn zij.” Gisteren kon ze haar tegel niet vinden en daarom speurt ze vandaag opnieuw. “En anders ga ik morgen weer zoeken.”

Vier jaar na de ramp krijgt de Bijlmermeer een officieel monument. De architect Herman Hertzberger ontwierp een muur met ruimte voor herinneringsteksten. Verder komen er tafels en banken. En op de plek waar het vliegtuig zich in de flat boorde, komt een verdieping in de grond.

Akelei Hertzberger, de dochter van Herman Hertzberger, kwam op het idee om een tapijt van mozaïeken te leggen. Gisteren werd er nog volop gewerkt om het terrein rond de boom gereed te maken voor de officiële herdenking van morgenavond.

“Ik kan er helaas niet bij zijn”, zegt mevrouw Lijdewijde-Van der Drift (64). Met de fiets aan de hand loopt ze langs het monument waar timmerlieden in de weer zijn met waterpassen en meetlatten. “Dit is een bijzondere plaats. Hier komen allemaal verschillende mensen om te gedenken. Het is vreselijk dat er een ramp voor nodig was, maar het heeft de mensen bij elkaar gebracht.”

Ze woont in de flat Kikkenstein, recht tegenover de plaats waar op die zondagavond vier jaar geleden de El Al-boeing, vlucht LY 1862, neerstortte. “Ik dacht dat mijn laatste uur geslagen had toen het vliegtuig neerkwam. Ik wilde gaan helpen. Ik ben immers verpleegster. Maar het ging niet. Ik was in shock.”

Dertig jaar lang werkte mevrouw Lijdewijde in Afrika, onder meer in Tanzania. Acht jaar geleden kwam ze terug naar Nederland en ging in de Bijlmermeer wonen. Ze sloot zich aan bij een inloopcentrum, dat onder meer opvang biedt aan mensen die nergens meer terecht kunnen. Na de ramp kreeg het centrum veel hulpvragen. “Dat was moeilijk, omdat ik het zelf ook nog moest verwerken. Er kwamen veel herinneringen boven, vooral aan de oorlog. En daarnaast kreeg ik last van allerlei verschijnselen, zoals vergeetachtigheid. Later kwam ik erachter dat er een heleboel mensen bij mij in de flat last hadden van dezelfde problemen.”

Onwillekeurig kijkt mevrouw Lijdewijde even omhoog wanneer een Boeing 747 van de KLM overvliegt. “Je raakt het vertrouwen kwijt. Het gevoel dat je zoiets - hier in Nederland - toch nooit zal overkomen. Inmiddels heb ik het op een goede manier verwerkt, denk ik. Ik heb zelfs geen last van de overkomende vliegtuigen meer. Althans, overdag niet. Dan kan ik ze nog zien. 's Nachts vind ik het wel vervelend.”

Ook zij maakte een mozaïek. “In het midden een zon met stralen die naar alle hoeken lopen. In een van de hoeken heb ik een schelp gelegd, die mij heel dierbaar is. In die schelp komt water te staan wanneer het regent. Misschien dat er dan vogels uit komen drinken.” Ze vindt het mozaïektapijt een prachtig initiatief. “Op deze manier is het monument echt een beetje van ons allemaal.” Er is altijd wel iemand te vinden bij 'de boom die alles zag'. Sommigen lezen zwijgend de gedichten die bij de boom zijn opgehangen, anderen willen juist

graag praten. Zoals de onderhoudsmonteur die bij de Bijlmerramp een collega verloor. “Hij kwam de volgende dag niet op het werk en toen zijn we gaan kijken. Hij woonde hier niet zelf. Hij was bij zijn vriendin, een knappe meid.” De man zoekt naar het gedenkplaatje bij de boom. “Hier: Elvis Marquita. Geboren op 16 oktober 1962 op Curaçao. Ik heb hem later nog gezien, weet je. Dat was verschrikkelijk. Hij had hier nauwelijks familie en daarom heeft mijn chef hem moeten identificeren.”

“Iedereen beleeft het op zijn eigen manier, maar het is mooi dat het op één plek kan”, zegt een Surinaamse meneer die dagelijks een paar minuten naar het monument komt kijken. Hij wijst naar muur met teksten. Ik heb je nog zoveel te vertellen en in die tegel zit een vriend van mij of een zonnetje erbij die voor eeuwig mag blijven schijnen. Het zijn zinnen die bij de mozaïektegels horen. “Kort, maar mooi”, vindt de man.

Veel teksten die mensen schreven bij hun mozaïektegels zijn ook opgenomen in een boek dat rond de herdenking van de vliegkamp uitkomt: Mijn steen is zwart met een rode balk erin. Ik heb dit gedaan omdat het mij steeds weer erg ontroerde wanneer je de verdrietsverwerking ziet van de prachtige zwarte mensen uit Ghana met hun rode haarbanden om, met hun muziek en hun gezang. Het is aangrijpend wanneer deze mensen hun verdriet uiten, elkaar steunende en troostende.

Iemand anders maakte een mozaïek met stukjes metaal en schreef: Een sleutel duidt op leven. Op mensen die in een woning leven. In plaats van scherven zitten er sleutels, moeren en munten in, ook een sleutelgat en een groot fossiel. Dat fossiel heb ik van een vriend gekregen, het betekent voor mij een gevoel van eeuwigheid, het is miljoenen jaren oud. Die schroef staat voor de slotbouten. Het is belachelijk dat uit zuinigheidsoverwegingen die bouten verkeerd zijn ingekocht. Het belangrijkste van de tegelpartij is, dat de mensen zich herinneren hoe de herdenking van de vliegkamp alle etnische groepen aan mekaar smeedde.

Het meisje met de vlechten heeft haar tegel gevonden. Hij ligt aan de rand van het pleintje tussen andere mozaïeken waar ook veel rode en gele kleuren in zitten. Ze veegt een beetje zand weg en kijkt trots naar haar kunstwerkje. “Mooi hè. Vanaf nu ga ik elke dag even kijken.”

JOB VAN DE SANDE – 3 oktober 1996

<https://www.trouw.nl/cultuur/er-is-altijd-wel-iemand-bij-de-boom-die-alles-zag~a8303c7e/>

Koningsdag in Groningen: high fives, selfies, muziek en af en toe een serieuze noot

Een harde knal, waarna lange draden groen-wit plastic als confetti neerdalen op de koninklijke familie. Daarmee begint én eindigt het bezoek van de jarige koning Willem-Alexander (51) en zijn familie aan de stad Groningen.

Een Koningsdag die bestaat uit een tweeënhalf uur durende rondgang door de stad met feestelijke elementen, maar ook serieuze. En dat dit ernstiger inhoudelijke deel over de aardbevingsproblematiek ging, lag voor de hand.

Maar eerst heet de 12-jarige Javano Zwiers, kinderburgemeester van de stad, de koning (blauw pak, lichtblauwe das, wit overhemd) en de koningin (rode lange jas met bijpassende baret, handtas en hoge pumps) vanaf een verhoging welkom. Javano was 'heel zenuwachtig', meldde hij voor het gezin met de drie dochters uit de mooie oude poort van hotel Prinsenhof tevoorschijn kwam, na de confettiknal. Maar met rode konen en een grote glimlach straalt hij na afloop. "De koning en de koningin, ze zijn echt heel leuk."

Bij de ingang van de markt zijn posters gehangen die er niet omheen draaien: 'De angst is terug in Groningen' valt er te lezen en 'U woont hier in een kaartenhuis'.

De koning is inmiddels alweer in een gesprekje met bondscoach Ronald Koeman verwickeld die een voetbalclinic geeft aan jonge Groningers. Kroonprinses Amalia knoopt verderop op dit eerste plein van hun tocht een praatje aan met de 11-jarige Hebel. Hij toont haar hoe een drone kan vliegen met zijn afstandsbediening. "Ik heb haar gezegd: Mag ik u leren hoe u met een drone moet vliegen? Ze heeft het geprobeerd. Nou.. ze moet nog wel goed door oefenen."

'Lang zal hij leven'

Het publiek achter de dranghekken lijkt nog een beetje te moeten opwarmen, hier en daar klinkt wel een spontaan 'Lang zal hij leven', maar echt aanslaan doet het verjaardagslied nog niet. Dat ligt zeker niet aan het enthousiasme van de koning en zijn gezin, noch aan de meegereisde en overal praatjes aanknopende koningsbroer prins Constantijn en zijn vrouw prinses Laurentien. Ook prins Maurits en prinses Marilène, prins Pieter-Christiaan, prins Bernhard, prinses Annette, prins Floris en prinses Aimée geven high five's, gaan op selfies, schudden handen en lachen. De kinderen van Prinses Margriet en Pieter van Vollenhoven beantwoorden af en toe zelfs een enkele vraag van de aanwezige pers. Zo vertelt prins Pieter-Christiaan dat zijn vrouw Anita wegens migraine moest afzeggen.

Op de Grote Markt in het centrum is tijd ingeruimd voor een gesprek met gedupeerden van de aardbevingen in deze provincie. De familie loopt langs statafels en neemt er de tijd voor. Bij de ingang van de markt zijn posters gehangen die er niet omheen draaien: 'De angst is terug in Groningen' valt er te lezen en 'U woont hier in een kaartenhuis'. Met foto's van huizen met diepe

scheuren op de achtergrond. De burgemeester van de hard getroffen gemeente Loppersum, Albert Rodenboog, begeleidt de gesprekken met slachtoffers.

"Wordt er nu beter naar u geluisterd?", vraagt Willem-Alexander aan een van hen. "Voor mij is het niets nieuws, maar we willen ook de rest van Nederland graag laten zien wat hier speelt", zegt de koning.

Dankbaar

Anneke de Jong (43) is zo'n slachtoffer en heeft kort geleden vernomen dat zij gecompenseerd gaat worden voor de schade aan haar huis in Ten Boer. "We hebben lang zwaar in onzekerheid gezeten en ik sta hier ook met wat gemengde gevoelens," zegt ze. Maar ze is tevreden, zowel de koning als koningin Máxima spraken met haar. "Máxima zei: 'Het is belangrijk dat er vandaag aandacht is ook voor deze realiteit'. Ik vond haar een positieve energie uitstralen." De Jongs meegereisde buurman Gijs Noorlander (41) stemt daarmee in. "Er is een omslag gaande in het denken over de problemen in Groningen met de aardbevingen. We zijn hen dankbaar."

Even verderop laat koning Willem-Alexander zich alweer informeren over alternatieve energie, door student Jeroen Brattinga (20) van de Hanzehogeschool. Hij draait aan een handel, maakt daarmee stroom en laat een speelgoedbusje rijden. Ook Brattinga is enthousiast over de koning, zegt hij als deze doorloopt naar het volgende programmapunt. "Hij is heel erg spontaan en interactief."

Voor café Soestdijk zingen prins Maurits en prinses Marilène uit volle borst 'Zij gelooft in mij' van André Hazes mee

Een tweede inhoudelijk deel van het programma op de Koningsdag doet de planning uitlopen. Voor het academiegebouw vertellen Nobelprijswinnaar Ben Feringa, hoogleraar in Groningen, en zijn studenten over hun onderzoek. Intussen staan een straat verderop de studentenverenigingen klaar voor het volgende feestelijke onthaal. Uit volle borst, bierblikjes in de hand, wordt gezongen en gejoeld als de stoet voorbijloopt. 'Amalia kom hier studeren' staat op een laken geschreven dat van een propvol balkon hangt. Voor café Soestdijk zingen prins Maurits en prinses Marilène uit volle borst 'Zij gelooft in mij' van André Hazes mee.

Het eindigt feestend op de Vismarkt, waar 'Mien Grunneger Stad' door verschillende artiesten wordt gezongen. Het oranjepubliek is dan echt los en zingt mee. Het Noordpool Orkest begeleidt. Burgemeester Peter den Oudsten van Groningen komt nog even terug op de serieuze gaswinningsproblematiek. Daar is de koning zeer bij betrokken en dat waardeert hij. Ook de koning zelf spreekt kort, voor hij met zijn gezin vertrekt: "Jullie staan voor jezelf. Er gaat niks, maar dan ook niks boven Groningen."

Harriët Salm – 15:51, 27 april 2018

<https://www.trouw.nl/home/koningsdag-in-groningen-high-fives-selfies-muziek-en-af-en-toe-eeen-serieuze-noot~a708b70b/>

Dienstrooster mei 2018

	6 mei	13 mei koffiedrinken	20 mei Pinksteren	27 mei
1	H Kettner	F vd Kuil	E de Jong	E Reinten
2	E de Jong	T van Wyk	E Reinten	F vd Kuil
3	R Boer	J de Jong	J de Jong	R Boer
4	M Letterie	A Knoester	D Kruger	H Kettner
5	A Basson	C Strydom	L Dibb	A Knoester
Groet	I Pol	I Pol	H Kettner	P Reinten
Bloemen	C Reinten	M van Zee	E Reinten	J vd Eijkel
Koffie		E de Jong JW Hoorweg		

Agenda mei 2018

Dinsdag 1	8h30 – 14h00	ORANJEHOF MARKT
Woensdag 2	9h30 – 13h30	Kerkkantoor
Zondag 6	10h00	Eredienst Ds. Y Dreyer
Dinsdag 8	9h30 – 13h30	Kerkkantoor
Donderdag 10	Hemelvaart (40 ^{ste} dag van de opstanding)	
Zondag 13 Moederdag	10h00	Eredienst Ds. Y Dreyer Koffiedrinken
Dinsdag 15	9h30 – 13h30	Kerkkantoor
Donderdag 17	10h00	KOFFIECLUB
Donderdag 17	19h30	Bijbelstudie Noorde - Rieneke 011 704 1840
Zaterdag 19	8h00	Ringsvergadering:Randburg
Zondag 20 Pinksteren 50 ^{ste} dag vd opstanding	10h00	Eredienst Ds. Y Dreyer (Patch ceremonie)
Dinsdag 22	9h30 – 13h30	Kerkkantoor
Zondag 27	10h00	Eredienst Ds. Y Dreyer
Dinsdag 29	9h30 – 13h30	Kerkkantoor

Verjaardagen mei 2018

Dinsdag 1	Anita Andeweg	084 616 3553
Woensdag 2	Rosalinda Visser	011 888 6523
Vrijdag 4	Dawie McDonald	011 475 4375
Maandag 7	Andre le Roux	
Dinsdag 8	Ina Tanzer	011 768 6242
Woensdag 9	Meta de Haas	
Woensdag 9	Rietje Spoon	011 807 1157
Donderdag 10	Martin vd Kuil	011 894 2556
Maandag 14	Nicholas Reinten	
Dinsdag 15	Frouk Smal	083 707 2478
Dinsdag 22	Corrie Wuestenenk	
Woensdag 23	Margaret Storer	084 800 6798
Vrijdag 25	Evert de Jong	082 567 1721
Zaterdag 26	Clara Bekker	011 622 5472
Zaterdag 26	Ester Goede	011 478 2484
Maandag 28	Alea Koning	011 973 1091

MARANATHA KERK	
Webadres	http://www.nlgemeente.co.za
Facebook	http://tinyurl.com/FBMaranatha
Straatadres	Sherborneeweg 3, PARKTOWN
Postadres	Nederlandssprekende Gemeente Postbus 84552 GREENSIDE 2034
Predikante	Ds Yolanda Dreyer 012 348 9850 / 082 893 2104 yolanda.dreyer@up.ac.za
Kerkkantoor Dinsdag ochtend 9h30 – 13h30	Jan-Willem Hoorweg 011 726 1409 / 082 557 0047 nlgemeente@mweb.co.za
Bank Details	Beneficiary: Ned. Hervormde Kerk Nedbank Current Account 1979 316872 Branch: Nedbank Fox Street, Code 190805 Code 198765 for online payments
Scriba Redactrice Mare	Ellen van der Kuil 011 478 1082 / 083 626 3272 evdkuil@gmail.com
Scriba Registratie	Hanja Kettner 012 654 7692 / 082 546 8471 hanja.kettners@vodamail.co.za
Kassier	Marco van Wieringen 011 442 9696 marcovw@mweb.co.za
Koster	Ferry van der Kuil 011 478 1082 estruct@iafrica.com
Organist	Milton Webber 061 016 5289 chiefsub@gmail.com